

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Dôvodom predloženia návrhu nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa vyhlasuje chránený areál Panské lúky (ďalej len „návrh nariadenia vlády“) je splnenie požiadavky vyplývajúcej z článku 4 ods. 4 smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992; Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 15/zv. 2) v platnom znení (ďalej len „smernica 92/43/EHS v platnom znení“), podľa ktorého členské štáty určia lokality uvedené v zozname lokalít európskeho významu ako osobitné chránené územia a stanovujú priority v oblasti ochrany a potrebné opatrenia, najneskôr do šiestich rokov. Na základe uvedeného ustanovenia vypracovala Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky (ŠOP SR) návrh na vyhlásenie chráneného areálu Panské lúky (CHA Panské lúky), ktorý má zabezpečiť primeranú ochranu územia, ktoré je súčasťou európskej sústavy chránených území Natura 2000. Ďalším dôvodom predloženia návrhu nariadenia vlády je aj formálna výzva Európskej komisie k porušeniu č. 2019/2141, ktorá sa týka nedostatočného vyhlasovania lokalít európskeho významu a schvaľovanie programov starostlivosti.

Súčasťou navrhovaného CHA Panské lúky je územie európskeho významu s označením SKUEV0095 Panské lúky, ktoré bolo zaradené do národného zoznamu území európskeho významu schváleného v roku 2004 vládou Slovenskej republiky a v roku 2008 Európskou komisiou. Podľa § 27 ods. 1 písm. b) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) sa územím európskeho významu rozumie územie v Slovenskej republike tvorené jednou alebo viacerými lokalitami, ktoré sú zaradené v národnom zozname týchto lokalít obstaraným Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a prerokovaným s Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky. SKUEV0095 Panské lúky bolo zaradené do výnosu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu (ďalej len „výnos MŽP SR č. 3/2004-5.1“) a do rozhodnutia Komisie 2008/26/ES z 13. novembra 2007, ktorým sa podľa smernice Rady 92/43/EHS prijíma zoznam lokalít európskeho významu v Panónskej biogeografickej oblasti (Ú. v. EÚ L 12, 15.1.2008) (ďalej len „rozhodnutie 2008/26/ES“). Rozhodnutie 2008/26/ES bolo ďalej aktualizované novšími rozhodnutiami a aktuálne je účinné vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2020/98 z 28. novembra 2019, ktorým sa v prípade panónskeho biogeografického regiónu prijíma jedenásta aktualizácia zoznamu lokalít s európskym významom (Ú. v. EÚ L 28, 31.1.2020) (ďalej len „vykonávacie rozhodnutie (EÚ) 2020/98“). Názov chráneného územia bol štandardizovaný rozhodnutím Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. P-101/2009 z 12.1.2009.

Účelom vyhlásenia navrhovaného CHA Panské lúky je zabezpečenie priaznivého stavu predmetu ochrany CHA Panské lúky, ktorým sú dva prioritné biotopy európskeho významu S11

Vnútrozemské slaniská a slané lúky (1340*) a SI3 Panónske slané stepi a slaniská (1530*), biotopy druhov rastlín národného významu: gáfrovka ročná (*Camphorosma annua*), palina slanomilná rozložitá (*Artemisia santonicum subsp. patens*), steblovec močiarny (*Puccinellia limosa*), skorocel prímorský (*Plantago maritima*), astrička panónska (*Tripolium pannonicum*), prerastlík najtenší (*Bupleurum tenuissimum*), skrytka ostnatá (*Crypsis aculeata*), pakolenec obrúbený (*Spergularia media*), pakolenec slanomilný (*Spergularia salina*), biotopy druhov živočíchov európskeho významu: kunka červenobruchá (*Bombina bombina*) a biotopy druhov živočíchov národného významu: ropucha zelená (*Bufo viridis*), rosníčka zelená (*Hyla arborea*). Ciele ochrany sú stanovené v projekte ochrany spracovanom ako podklad na vyhlásenie CHA Panské lúky a sú rozpracované v programe starostlivosti. Program starostlivosti o CHA Panské lúky je, spoločne s projektom ochrany, zverejnený na webovom sídle ŠOP SR na adrese <http://www.sopsr.sk/pschapanskeluky/>.

Výmera CHA Panské lúky je 68,81 ha. Výmera 77,97 uvedená vo výnose MŽP SR č. 3/2004-5.1 ha predstavuje výmeru SKUEV0095 Panské lúky, ktorá bola aktuálna pri zaradení tejto lokality do národného zoznamu území európskeho významu v roku 2004. Výmera 68,711 ha uvedená vo vykonávacom rozhodnutí (EÚ) 2020/98 bola upravená po vylúčení časti územia s výskytom ornej pôdy z pôvodného návrhu z roku 2004, kde boli zaradené omylom a nenachádzajú sa na nich biotopy, ktoré sú predmetom ochrany CHA Panské lúky (vylúčené boli časti parciel č. 3252/2 a 3354/1). Výmera CHA Panské lúky 68,81 ha bola spresnená aj z dôvodu úpravy hraníc CHA Panské lúky na aktuálny stav katastra nehnuteľností. Po vyhlásení CHA Panské lúky bude aktuálna výmera upravená v databáze Natura 2000, ktorá bude predložená v predpísanom formáte (štandardný dátový formulár) Európskej komisii.

Pre celý CHA Panské lúky je navrhnutý tretí stupeň ochrany podľa § 14 zákona. Vo výnose MŽP SR č. 3/2004-5.1 bol pre SKUEV0095 Panské lúky stanovený štvrtý stupeň ochrany podľa zákona. Stupeň ochrany bol znížený z dôvodu zabezpečenia vhodného spôsobu starostlivosti. Pre zabezpečenie ochrany a dosiahnutie cieľov CHA Panské lúky je tretí stupeň ochrany postačujúci.

Prevažná časť (94 %) CHA Panské lúky sa prekrýva s Chráneným vtáčím územím SKCHVU005 Dolné Považie, ktoré bolo vyhlásené vyhláškou Ministerstva životného prostredia č. 593/2006 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Dolné Považie.

Územie navrhovaného CHA Panské lúky je vymedzené slovným opisom hraníc, zoznamom parciel a mapovým vymedzením. Vyhlásenie CHA Panské lúky nie je v rozpore s územnoplánovacou dokumentáciou platnou pre príslušné územie, v ktorej je navrhovaný CHA Panské lúky hodnotený v súlade so záujmami ochrany prírody a nie sú identifikované žiadne strety záujmov s cieľmi ochrany.

Zámer vyhlásiť CHA Panské lúky bol v zmysle § 50 zákona oznámený Okresným úradom Nitra dňa 25. septembra 2017. Pripomienky k zámeru vznesené zo strany dotknutých subjektov boli prerokované a zapracované do materiálu.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky prostredníctvom ním poverenej odbornej organizácie ochrany prírody v rámci schvaľovacieho procesu ako aj pred zápisom do katastra nehnuteľností doručí správcovi informačného systému (§ 38 ods. 2 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov) na adresu nlc@nlcsk.org a nlc-ulzi@nlcsk.org hranice CHA Panské lúky v dátovom formáte pre ukladanie vektorových priestorových dát pre geografické informačné systémy (napr. Esri shapefile), ktorý priestorovo popisuje geometrické body, línie a plochy hranice.

Návrh nariadenia vlády bude mať negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, ktorý je rozpočtovo zabezpečený. Predpokladané sú výdavky na označenie chráneného areálu v zmysle zákona a vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 24/2003 Z. z.“). Ďalšie finančné prostriedky sú potrebné na zabezpečenie starostlivosti územia kosením a zároveň je v CHA Panské lúky plánované vypracovanie štúdie/projektu, ktorá navrhne vhodný spôsob odstránenia plytkých kanálov a kolísania hladiny podzemnej vody v Rácovom jazere (časť CHA Panské lúky), ktorý musí počítať s minimalizáciou negatívneho dopadu na predmet ochrany, hlavne populáciu *Bombina bombina* (zachovanie depresii vhodných pre reprodukciu druhu), ale aj zaplavovania obce, navrhnúť možnosti zhotovenia stavidla na kanáli, ktorý prechádza centrálnou časťou lokality. Táto štúdia následne stanoví, aké náklady by boli potrebné na jej realizáciu. Finančné prostriedky na realizáciu týchto výdavkov sú zabezpečené v rozpočte ŠOP SR. Ďalšie opatrenia v oblasti monitoringu a komunikácie s verejnosťou budú zamestnanci ŠOP SR vykonávať v rámci pracovnej doby a nie je predpoklad vzniku dodatočných finančných výdavkov.

Predkladaný materiál je bez vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, podnikateľské prostredie, informatizáciu spoločnosti, služby verejnej správy pre občana a bez sociálnych vplyvov. Bude mať pozitívny vplyv na životné prostredie.

Návrh nariadenia vlády je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, zákonmi, ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a súčasne je v súlade s právom Európskej únie.

B. Osobitná časť

K § 1 a prílohe č. 1

Vyhlasuje sa CHA Panské lúky. Súčasťou CHA Panské lúky je územie európskeho významu SKUEV0095 Panské lúky, ktoré bolo do národného zoznamu území európskeho významu zaradené výnosom MŽP SR č. 3/2004-5.1.

Vymedzuje sa územie CHA Panské lúky prostredníctvom katastrálneho územia a príslušného okresu, ďalej sa uvádza výmera CHA Panské lúky a kde je možné nájsť podklady, v ktorých je zakreslená hranica CHA Panské lúky. Pre potreby praxe budú na Okresnom úrade Nové Zámky uložené grafické podklady, v ktorých je zakreslená hranica CHA Panské lúky. Ďalším zdrojom informácií o CHA Panské lúky a o vymedzení jeho hranice je štátny zoznam osobitne chránených častí prírody a krajiny, do ktorého sa podľa § 51 ods. 4 zákona zapíše CHA Panské lúky po vyhlásení jeho ochrany. Štátny zoznam, ako aj výpisy z neho, sú verejnosti prístupné a sú uložené na príslušných orgánoch ochrany prírody. Zdrojom informácií je aj kataster nehnuteľností, keďže chránené územie je predmetom evidencie katastra. V zmysle § 51 ods. 5 zákona správa katastra na základe podkladov predložených ministerstvom vyznačí chránené územie v katastri nehnuteľností po jeho zápise do štátneho zoznamu. V katastri nehnuteľností bude územie CHA Panské lúky evidované jednak v súbore geodetických informácií (zobrazením hranice, pričom platí, že vyznačením hranice sa nevytvára nová parcela), ako aj v súbore popisných informácií (kódom druhu chránenej nehnuteľnosti „103 chránený areál“). Spôsob vymedzenia hranice CHA Panské lúky v prílohe tvorí popisná časť, zoznam parciel a mapa CHA Panské lúky. Ciele starostlivosti o CHA Panské lúky, opatrenia na ich dosiahnutie a zásady využívania územia upraví program starostlivosti o CHA Panské lúky.

V súlade s požiadavkami na obsahové náležitosti všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorým sa vyhlasuje územie európskeho významu za osobitne chránené územie v zmysle smernice 92/43/EHS v platnom znení, sa v rámci podrobností o územnej ochrane vymedzuje aj názov lokality, teda názov územia európskeho významu, ktoré má byť vyhlásené za chránené územie, všeobecný účel vyhlásenia chráneného územia a uvádza sa údaj o tom, akým spôsobom budú pre toto územie zavádzané a realizované ochranné opatrenia.

K § 2 a prílohe č. 2

Upravujú sa účel a predmet ochrany CHA Panské lúky. CHA Panské lúky je navrhovaný z dôvodu ochrany dvoch prioritných biotopov európskeho významu – S11 Vnútrozemské slaniská a slané lúky (1340*) a S13 Panónske slané stepi a slaniská (1530*), biotopov druhov rastlín národného významu gáfrovka ročná (*Camphorosma annua*), palina slanomilná rozložitá (*Artemisia santonicum subsp. patens*), steblovec močiarny (*Puccinellia limosa*), skorocel prímorský (*Plantago*

maritima), astrička panónska (*Tripolium pannonicum*), prerastlík najtenší (*Bupleurum tenuissimum*), skrytka ostnatá (*Crypsis aculeata*), pakolenec obrúbený (*Spergularia media*), pakolenec slanomilný (*Spergularia salina*), biotopov druhu živočícha európskeho významu kunka červenobruchá (*Bombina bombina*) a biotopov druhov živočíchov národného významu ropucha zelená (*Bufo viridis*), rosníčka zelená (*Hyla arborea*). Podľa § 2 ods. 2 písm. t) zákona prioritný biotop je biotop európskeho významu, ktorého ochrana má zvláštny význam vzhľadom na podiel jeho prirodzeného výskytu v Európe. Prioritné biotopy sú označené symbolom *. Biotopy európskeho významu sú označené v súlade s prílohou č. 1 časť B k vyhláške č. 24/2003 Z. z. Druhy, ktorých biotopy sú predmetom ochrany územia, sú zaradené do prílohy č. 4 a do prílohy č. 5 vyhlášky č. 24/2003 Z. z..

K § 3

Na celom území navrhovaného CHA Panské lúky platí tretí stupeň ochrany podľa § 14 zákona.

K § 4

Účinnosť nariadenia vlády sa vzhľadom na predpokladanú dĺžku legislatívneho procesu a potrebnú legisvakančnú lehotu navrhuje na 15. septembra 2020.